

Factsheet - Resultaten kwaliteitsindicator 8.2.2.B. Behandeling van ondervoeding bij kinderen 2018

Adequate energie- en eiwitinname op de vierde opnamedag - kinderen

In 2008 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) de screening op ondervoeding bij kinderen én het behandelen van ondervoeding bij kinderen opgenomen in de 'Basisset Medisch Specialistische Zorg'. De resultaten van de kwaliteitsindicatoren worden jaarlijks gepubliceerd in '[Het Resultaat telt](#)'.

De resultaten op de kwaliteitsindicatoren ondervoeding 2018 zijn door de Stuurgroep Ondervoeding verwerkt in vier factsheets (screening op ondervoeding bij in de kliniek opgenomen kinderen, behandeling van ondervoeding bij volwassenen, behandeling van ondervoeding bij kinderen, screening ondervoeding geriatrische patiënten). Deze factsheet geeft een overzicht van de resultaten van de kwaliteitsindicator 'Behandeling van ondervoeding bij kinderen'.

Gevraagd is:

Bij alle kinderen > 1 jaar oud die bij opname als acuut ondervoed geclassificeerd zijn (o.b.v. meten van lengte en gewicht) voert u een continue meting uit. U bepaalt op de vijfde opnamedag de energie- en eiwitinname van de vierde opnamedag. Met deze informatie wordt inzichtelijk of de voedingsbehandeling van ondervoede kinderen tijdig en adequaat wordt uitgevoerd.

- Een adequate eiwitinname is gedefinieerd als 1,2 tot 1,5 gram per kg lichaamsgewicht.
- Een minimale adequate energie-inname is gedefinieerd als Rustmetabolisme volgens Schofield + 30% toeslag.
- Er dient een continue meting uitgevoerd te worden. Hieronder verstaat de inspectie dat u de mate van adequate energie- en eiwitinname meet van alle bij opname ondervoede kinderen.

Ziekenhuizen

In totaal hebben 75 Nederlandse ziekenhuizen gegevens aangeleverd. Hiervan zijn 18 ziekenhuizen geëxcludeerd voor data-analyse omdat zij gegevens van minder dan 5 kinderen aanleverden (15x) of aangaven geen continue meting uit te voeren (3x). Uiteindelijk zijn data van 57 ziekenhuizen gebruikt voor onderstaande analyse. Voor de resultaten per ziekenhuis van het jaar 2018, zie tabel 1. Voor de landelijke resultaten van de kwaliteitsindicatoren screening en behandeling ondervoeding bij kinderen in de periode 2008 tot en met 2018, zie bijlage 1.

Resultaten van de ziekenhuizen met een continue meting:

In deze 57 ziekenhuizen waren 1055 kinderen die bij opname als ondervoed geclassificeerd zijn, 4 dagen of langer opgenomen. Van deze kinderen hebben 705 kinderen op de vierde dag van opname

een adequate eiwitname (gewogen gemiddelde 66.8 %) en 635 een adequate energie-inname (gewogen gemiddelde 60.2%). Het percentage kinderen dat op de vierde dag van opname zowel voldoende eiwit als energie gebruikt, is niet bekend omdat dit door de IGJ niet gevraagd wordt.

De norm gesteld door de Stuurgroep Ondervoeding is dat 60% van de kinderen op de vierde dag van opname een adequate intake van energie en eiwit moeten behalen. Uit de analyse blijkt dat 33 van de 57 ziekenhuizen (58%) deze norm behalen. In 2017 was dit percentage 55% en in 2016 was dit 51%. Hiermee lijkt een positieve trend zichtbaar te zijn waarbij meer ziekenhuizen ondervoede kinderen vaker adequaat voeden op dag 4 van opname in het ziekenhuis.

Beschouwing van de resultaten

Deze kwaliteitsindicator is sinds 2008 onderdeel van de basisset voor ziekenhuizen. In de afgelopen jaren varieert het percentage ondervoede kinderen dat op de vierde opnamedag adequaat gevoed wordt van het gewogen gemiddelde 57% in 2008 tot 74% in 2013. De afgelopen 5 jaar schommelt dit percentage tussen de 60-65%. In 2018 is dit 64%.

Uit de gemiddelden van de afgelopen jaren blijkt dat vaker een adequate eiwitname wordt behaald dan een adequate energie-inname. Ook in 2018 lag het percentage ondervoede kinderen met een adequate eiwitname (66.8%) hoger dan het percentage ondervoede kinderen met een adequate energie-inname (60.2%).

Waar voorgaande jaren een stijging zichtbaar was in het percentage ondervoede kinderen dat op de 4^e dag nog is opgenomen, blijkt dit percentage dit jaar te dalen naar 26%. In het jaar 2017 was dit nog 35%.

Tabel 1: Behandeling van ondervoeding bij in de kliniek opgenomen kinderen 2018

	Aantal ondervoede kinderen met adequate eiwitname op de vierde opnamedag	Aantal ondervoede kinderen met adequate energie-inname op de vierde opnamedag	Aantal op dag vijf opgenomen ondervoede kinderen	% ondervoede kinderen met adequate eiwitname op vierde opnamedag	% ondervoede kinderen met adequate energie-inname op vierde opnamedag
Ikazia Ziekenhuis (Rotterdam)	10	10	10	100	100
Jeroen Bosch Ziekenhuis ('s-Hertogenbosch)	15	15	15	100	100
St. Jans Gasthuis (Weert)	9	9	9	100	100
Ziekenhuis Gelderse Vallei (Ede)	17	15	17	100	88
Ziekenhuis Rivierenland (Tiel)	12	12	13	92	92
Zuyderland MC	24	15	26	92	58
HagaZiekenhuis (Den Haag)	21	21	23	91	91
Zaans Medisch Centrum (Zaandam)	10	10	11	91	91

	Aantal ondervoede kinderen met adequate eiwitname op de vierde opnamedag	Aantal ondervoede kinderen met adequate energie-inname op de vierde opnamedag	Aantal op dag vijf opgenomen ondervoede kinderen	% ondervoede kinderen met adequate eiwitname op vierde opnamedag	% ondervoede kinderen met adequate energie-inname op vierde opnamedag
Wilhelmina Ziekenhuis (Assen)	19	19	21	90	90
Tergooi (Blaricum en Hilversum)	9	9	10	90	90
Antonius Ziekenhuis (Sneek)	8	7	9	89	78
Ziekenhuis Nij Smellinghe (Drachten)	15	14	17	88	82
RIVAS Zorggroep, Beatrixziekenhuis (Gorinchem)	6	6	7	86	86
Ziekenhuis De Tjongerschans (Heerenveen)	5	3	6	83	50
Bravis ziekenhuis	18	14	22	82	64
Catharina Ziekenhuis (Eindhoven)	13	14	16	81	88
Albert Schweitzer Ziekenhuis (Dordrecht)	4	4	5	80	80
Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis (Nijmegen)	4	4	5	80	80
VieCuri (Venlo en Venray)	4	4	5	80	80
Laurentius Ziekenhuis (Roermond)	7	7	9	78	78
Noordwest ziekenhuisgroep, concern	20	17	26	77	65
IJsselland Ziekenhuis (Capelle aan den IJssel)	6	6	8	75	75
Máxima Medisch Centrum (Eindhoven en Veldhoven)	15	15	20	75	75
Rijnstate (Arnhem, Velp en Zevenaar)	15	12	20	75	60
St. Antonius Ziekenhuis (Nieuwegein)	9	8	12	75	67
LUMC (Leiden)	58	58	78	74	74
Flevoziekenhuis (Almere)	8	8	11	73	73
Amphia Ziekenhuis (Breda)	18	18	25	72	72
Deventer Ziekenhuis (Deventer)	33	30	46	72	65
Reinier de Graaf Groep (Delft en Voorburg)	34	30	48	71	63
Medisch Spectrum Twente (Enschede)	28	28	40	70	70
Admiraal De Ruyter Ziekenhuis (Goes en Vlissingen)	6	6	9	67	67
MCL (Leeuwarden)	10	10	15	67	67
UMC Utrecht (Utrecht)	22	7	33	67	21
Gelre Ziekenhuizen (Apeldoorn en Zutphen)	9	8	14	64	57

	Aantal ondervoede kinderen met adequate eiwitname op de vierde opnamedag	Aantal ondervoede kinderen met adequate energie-inname op de vierde opnamedag	Aantal op dag vijf opgenomen ondervoede kinderen	% ondervoede kinderen met adequate eiwitname op vierde opnamedag	% ondervoede kinderen met adequate energie-inname op vierde opnamedag
Spaarne Ziekenhuis (Hoofddorp en Heemstede)	9	9	14	64	64
Ommelander Ziekenhuis Groep (Delfzijl en Winschoten)	7	7	11	64	64
Isala concern	51	44	84	61	52
Diakonessenhuis (Utrecht en Zeist)	3	2	5	60	40
Het LangeLand Ziekenhuis (Zoetermeer)	6	5	10	60	50
Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (Amsterdam)	7	6	12	58	50
Elkerliek Ziekenhuis (Helmond en Deurne)	6	6	11	55	55
UMC St Radboud (Nijmegen)	19	19	35	54	54
Erasmus MC (Rotterdam)	20	12	37	54	32
Groene Hart Ziekenhuis (Gouda)	7	7	14	50	50
Meander Medisch Centrum (Amersfoort)	3	3	6	50	50
Treant Zorggroep, locatie Ziekenhuis Bethesda (Hoogeveen)	3	3	6	50	50
Westfriesgasthuis (Hoorn)	5	5	11	45	45
Sint Franciscus Vlietland Groep, Concern	8	8	18	44	44
Bernhoven (Uden en Oss)	11	11	27	41	41
MC Groep (Lelystad, Dronten en Emmeloord)	2	1	5	40	20
Ziekenhuis St Jansdal (Harderwijk)	4	2	11	36	18
Alrijne Ziekenhuis	3	3	10	30	30
Treant Zorggroep, locatie Refaja Ziekenhuis (Stadskanaal)	2	2	7	29	29
Ziekenhuisgroep Twente (ZGT) (Almelo en Hengelo)	4	4	21	19	19
Maasstad Ziekenhuis (Rotterdam)	2	2	12	17	17
Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis	2	1	27	7	4

Conclusie:

- Het aantal ondervoede kinderen dat op de 4^e dag van opname voldoende inname van eiwit heeft, daalt van 75.5% in 2013 naar 61.5% in 2016 (gewogen gemiddelde waarden). In 2017 bleef dit percentage gelijk waarop in 2018 weer een toename zichtbaar is naar 66.8%.
- T.o.v. de twee voorgaande jaren halen meer ondervoede kinderen een energie-inname die voldoet aan hun energiebehoefte. In 2018 is dit 60.2% t.o.v. in 2017 55.8% en in 2016 57.4%.
- Uitgaande van de cijfers van de afgelopen jaren lijkt het voor ondervoede kinderen beter haalbaar om aan de eiwitbehoefte te voldoen dan aan de energiebehoefte.
- In 2018 is voor het eerst in 8 jaar een daling zichtbaar in het percentage ondervoede kinderen dat op de 4^e dag nog is opgenomen. Voorgaande jaren steeg dit van 8% in 2010 naar 35% in 2017. In 2018 is dit gedaald naar 26%.
- Er lijkt een positieve trend zichtbaar te zijn van het aantal ziekenhuizen dat de norm van 60% haalt waarbij ondervoede kinderen adequaat gevoed zijn op dag 4 van opname in het ziekenhuis. In 2018 haalt 58% van de ziekenhuizen de norm.

In de afgelopen jaren is het percentage kinderen dat bij ziekenhuisopname is gescreend op ondervoeding toegenomen, waarbij sinds 2016 gemiddeld de norm van 80% wordt behaald. De prevalentie van acute ondervoeding bij kinderen bij ziekenhuisopname blijft stabiel rond de 6.5%. Dit betreft jaarlijks zo'n 4000 kinderen.

Het percentage kinderen met een adequate energie- of eiwitinname schommelt de laatste jaren rond de 60% met in 2018 een kleine stijging naar 64%. Hierbij is niet bekend welk percentage van de ondervoede kinderen op de vierde dag van opname zowel voldoende eiwit als energie gebruikt. Het is niet bekend of er een verbetering in voedingstoestand wordt gezien. Door de steeds korter wordende ligduur is de periode tijdens opname vaak (te) kort om ondervoeding effectief te behandelen. De sectie kinderen van de Stuurgroep Ondervoeding vindt het daarom belangrijk om na te denken over hoe de voedingszorg voor acuut ondervoede kinderen op lange termijn kan worden gewaarborgd. Hierbij is transmurale samenwerking van groot belang.

Deze factsheet wordt uitgegeven met als doel inzage te geven in de cijfers en uitkomsten van de verschillende ziekenhuizen. In de cijfers is terug te zien dat de absolute aantallen en de uitkomsten per ziekenhuis verschillen. Wij willen de ziekenhuizen dan ook stimuleren om onderling contact te zoeken met elkaar om met en van elkaar te leren.

Bijlage 1: Resultaten kwaliteitsindicatoren screening en behandeling van ondervoeding kinderen 2008-2018

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Screening											
Instellingen (n)	34	63	79	87	88	90	91	90	78	75	77
Steekproef (n)	21	30	30	32	24	18	13	3	0	2	2
Steekproef (%)	62	48	38	37	27	20	14	3	0	3	3
Opnames (n)	47.595	69.282	94.289	103.114	92.897	86.410	87.048	86.656	92.065	79.625	76.226
Gescreend (n)	10.539	30.567	46.054	53.985	58.946	61.391	65.973	65.720	73.201	63.301	60.933
Ondervoed (n)	993	3280	4422	4723	5010	4981	4551	4277	4.978	4.101	4.001
Gescreend gemiddeld (%)	44	54,8	62	80,6	69,1	73	78,8	80,5	80,8	82,2	81,5
SD	34,6	31,6	26,5	22,8	21,9	18,4	14,6	13,2	12,6	12,6	13,8
Gescreend gewogen gemiddelde (%)	22,1	44,1	48,8	52,4	63,5	71,0	75,8	75,8	79,5	79,5	79,9
Ondervoed gemiddeld (%)	12,7	13,2	10,9	7,1	8,6	8,6	7	6,7	6,6	6,4	6,8
SD	17,7	12,4	10,3	7,9	5,7	6,8	4,6	5,1	4,0	4,2	4,4
Ondervoed gewogen gemiddelde (%)	9,4	10,7	9,6	8,7	8,5	8,1	6,9	6,5	6,8	6,5	6,6
Behandeling											
Instellingen (n)	10	13	42	68	73	78	85	80	60	56	57
Continue meting (%)						36	56	91	95	97	96
Ondervoede kinderen op 4 ^{de} opnamedag (n)	30	537	383	434	561	874	1067	1096	1542	1443	1055
Ondervoede kinderen op 4 ^{de} opnamedag (%)	3	16	8	9	11	18	23	26	31	35	26
Adequate eiwit inname (n)	17	406	267	316	312	660	673	731	948	890	705
Adequate energie inname (n)	17	408	252	291	325	636	643	689	885	805	635
Adequate eiwit inname (%)	69,8	72,7	71	76,6	66,8	77	69,2	68,2	63,4	68,9	67,3
Adequate energie inname (%)	71,3	73,2	70,4	81	66,2	74,6	65,8	65,0	58,5	63,8	61,7
Adequate eiwit inname (gewogen gemiddelde %)	56,7	75,6	69,7	72,8	55,6	75,5	63,1	66,7	61,5	61,7	66,8
Adequate energie inname (gewogen gemiddelde %)	56,7	76,0	65,8	67,1	57,9	72,8	60,3	62,9	57,4	55,8	60,2